

„Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat...”
Janusz Korczak

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

OPRACOWANY NA POTRZEBY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ W KOBYLINIE-BORZYMACH na rok szkolny 2014/2015

zgodny z obowiązującą podstawą programową kształcenia ogólnego w szkołach podstawowych

*Uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 15 września 2014r. i Rady Rodziców z dnia ... września 2014r.
przyjęty do realizacji.*

PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną do wprowadzenia działań profilaktycznych w ramach szkolnego programu profilaktyki, stanowią:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Konwencja o Prawach Dziecka
3. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z póź. zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. Z 2002r. Nr 11,poz.109).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111,poz. 535).
7. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. Nr 10,poz.55)
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003r. Nr 24,poz. 198)
9. Rozporządzenie MENiS z 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003r., Nr 6, poz. 69 z póź. zm.)
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. (Dz. U. z 2003r. Nr 26, poz. 226)
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. 2012 poz. 977)
12. Rządowy program na lata 2014-2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
13. Statut szkoły.

*„Profilaktyka jest spotkaniem z drugim człowiekiem
w atmosferze życzliwości, empatii i zrozumienia.
Jest czasem poświęconym innym w celu
przeciwdziałania niepożądanym zachowaniom.
Jest nadzieją na lepsze jutro”.*

WSTĘP

Program Profilaktyki jest skorelowany z Koncepcją Pracy Szkoły i z Programem Wychowawczym. Działania profilaktyczne mają zapobiegać niepożądanym zjawiskom w rozwoju jednostki i skupiać się na przeciwdziałaniu złu. Terenem realizacji wczesnych działań profilaktycznych jest głównie szkoła. Realizatorami profilaktyki są wszyscy nauczyciele wspierani przez specjalistów w porozumieniu ze środowiskiem rodzinnym ucznia.

Najważniejsze zadania szkoły w zakresie wczesnej profilaktyki to:

- zapewnienie bezpieczeństwa w szkole i na terenie placówki w czasie lekcji oraz po zakończonych zajęciach,
- przeciwdziałanie agresji i przemocy
- promocja zdrowego stylu życia, w tym aktywności fizycznej,
- stwarzanie przyjaznego klimatu (dobra komunikacja, poszanowanie praw człowieka, godności i wartości jednostki, podmiotowość, udzielanie emocjonalnego wsparcia dzieciom i młodzieży, szczególnie w trudnych sytuacjach),
- budowanie dobrych relacji z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych prowadzonych przez nauczycieli,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- wczesne rozpoznanie uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym, przeprowadzenie wstępnej diagnozy,
- wypracowanie wspólnych działań szkoły i ogólnie pojętego środowiska wychowawczego wobec używania substancji psychoaktywnych oraz konsekwentne ich wdrażanie,
- udzielanie uczniom i rodzicom informacji o specjalistycznej pomocy poza szkołą;
- szkolenie się kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych.

DIAGNOZA ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Podstawą do opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki jest analiza sytuacji wychowawczej szkoły za rok szkolny 2013/2014, zebrane informacje od nauczycieli, rodziców i uczniów. Na tej podstawie wyróżnia się następujące obszary działań profilaktycznych:

- Bezpieczeństwo dziecka w szkole, w drodze do szkoły i w domu.
- Bezpieczeństwo w sieci, cyberprzemoc.
- Agresja i przemoc rówieśnicza.
- Motywowanie uczniów do własnego rozwoju
- Zdrowy styl życia, w tym aktywność ruchowa i nawyki racjonalnego odżywiania
- Zapobieganie uzależnieniom, w tym komputer i Internet

CELE I TREŚCI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W POSZCEGÓLNYCH OBSZARACH

Szkolny Program Profilaktyki uwzględnia treści kształcenia dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów naszego środowiska. Jest on zintegrowany z Koncepcją Pracy Szkoły i Programem Wychowawczym i ma na celu:

- **Poprawa bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły, w drodze do szkoły i w domu**
 - Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci w domu, na drodze i w szkole.
 - Zapoznanie uczniów z regulaminami obowiązującymi w szkole oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania.
 - Bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i imprez szkolnych – dyżury nauczycielskie.
 - Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie – lekcje wychowawcze, pogadanki, interwencje doraźne
 - Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia pożarem - próbna ewakuacja szkoły
 - Uczenie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym - spotkania z przedstawicielami policji w ramach programów „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”
 - Uświadczenie zagrożeń związanych z pracą dzieci w rodzinnych gospodarstwach rolnych – spotkania z przedstawicielami KRUS
 - Uczenie zasad udzielania pierwszej pomocy.
- **Bezpieczeństwo w sieci, cyberprzemoc**
 - Uczenie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu
 - Uświadczenie zagrożeń płynących z Internetu
 - Zapoznanie z zasadami postępowania w przypadku doświadczenia ze strony innych cyberprzemocy

- **Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole**
 - Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole.
 - Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc
 - Uczenie sposobów radzenia sobie ze złością oraz pokojowego rozwiązywania konfliktów
 - Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych.
 - Wzbudzanie empatii, tolerancji i akceptacji
 - Ustalanie zasad i reguł współżycia w klasie i szkole.
 - Prawa i obowiązki ucznia.
 - Edukacja prawna uczniów i rodziców.
 - Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.
 - Utrzymywanie stałych kontaktów z rodzicami

- **Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju**
 - Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.
 - Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów.
 - Wskazywanie pożądaných wzorców zachowań.
 - Zapobieganie nadmiernej absencji uczniów
 - Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń.
 - Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.
 - Uczenie radzenia sobie ze stresem

- **Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego stylu życia**
 - Propagowanie zdrowego trybu życia podczas zajęć edukacyjnych
 - Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
 - Urozmaicona oferta sportowych zajęć pozalekcyjnych
 - Uświadomienie konieczności zachowania higieny i ergonomii pracy.
 - Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.
 - Kształtowanie nawyków zdrowego odżywiania
 - Umieszczenie zdrowych produktów spożywczych w ofercie sklepiku szkolnego
 - Realizacja programów „Owoce w szkole” i „Szlanka mleka” „Moje dziecko idzie do szkoły”

- **Profilaktyka uzależnień**
 - Profilaktyka palenia papierosów.

- Profilaktyka picia alkoholu.
- Profilaktyka narkomanii i innych środków psychoaktywnych tzw. dopalaczy
- Profilaktyka uzależnień od komputera
- Realizacja programów profilaktycznych „Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Trzymaj formę”
- Rozwijanie umiejętności interpersonalnych, kształcenie umiejętności zachowywania się w różnych sytuacjach, doskonalenie technik asertywnych – umiejętność mówienia NIE.

STRATEGIE I METODY REALIZACJI PROGRAMU:

a) UCZNIOWIE

Strategie informacyjno-edukacyjne:

- Zapoznanie z zapisami Statutu Szkoły dotyczącymi procedur postępowania w sytuacjach ryzykownych zachowań w szkole
- Informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień
- Lekcje wychowawcze, zajęcia edukacyjne, warsztaty
- Spotkania ze specjalistami (policjant, psycholog, pedagog, kurator itp.)
- Prowadzenie zajęć adaptacyjno - integracyjnych, trening asertywności
- Doskonalenie umiejętności komunikacyjnych
- Wycieczka tematyczna
- Prezentacja filmowa, praca z komputerem- Internet .
- Realizacja programów profilaktycznych przez nauczycieli, pedagoga szkolnego, pielęgniarkę szkolną oraz realizatorów zewnętrznych (np. Policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Sanepid itp.)
- Prowadzenie zajęć metodami aktywnymi,
- Obchody międzynarodowych i ogólnopolskich dni np. Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi, Dzień bez Papierosa, Dzień Bezpiecznego Internetu itp.

Strategie alternatywne:

- Atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych
- Udział w konkursach przedmiotowych, sportowych i artystycznych
- Organizacja imprez środowiskowych
- Wycieczki, biwaki, zajęcia wyjazdowe
- Zawody sportowe, turnieje międzyszkolne
- Wyjazdy na basen, lodowisko

- Praca w organizacjach działających na terenie szkoły – samorząd uczniowski, wolontariat itp.

Strategie interwencyjne:

- Interwencja w środowisku domowym ucznia,
- Interwencja w środowisku szkolnym ucznia,
- Pomoc psychologiczna-pedagogiczna prowadzona na terenie szkoły przez nauczycieli, wychowawców, pedagoga szkolnego i pielęgniarkę szkolną
- Kierowanie uczniów do poradni specjalistycznych.

b) RODZICE

Strategie informacyjno-edukacyjne:

- Zapoznanie ze Statutem Szkoły, obowiązującymi regulaminami i dokumentami
- Spotkania konsultacyjne z nauczycielami
- Spotkania ze specjalistą
- Ulotki i tablice informacyjne.
- Dyskusje
- Uroczystości klasowe, szkolne i środowiskowe
- Wycieczki i wyjazdy edukacyjne z udziałem rodziców

Strategie interwencyjne:

- Interwencja w środowisku domowym ucznia,
- Interwencje w sytuacjach kryzysowych
- Pomoc psychologiczna i pedagogiczna prowadzona przez nauczycieli, wychowawców, specjalistów itp.

c) NAUCZYCIELE

- Ugruntowanie wiedzy na temat okresu rozwojowego dzieci i młodzieży
- Warsztaty, kursy doskonalące
- Praca w zespołach wychowawczych i samokształceniowych
- Spotkania ze specjalistami
- Rady szkoleniowe
- Samokształcenie, korzystanie z literatury psychologicznej i pedagogicznej
- Bieżąca aktualizacja wiedzy z zakresu prawa oświatowego
- Promowanie sukcesów uczniów na forum klasy, szkoły, lokalnego środowiska
- Rozpoznawanie uczniów z grup ryzyka w klasie, szkole
- Analiza sytuacji wychowawczej

OSOBY I INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE:

1. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Wysokiem Mazowieckiem
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobylinie-Borzymach
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobylinie-Borzymach
4. Komenda Powiatowa Policji w Wysokiem Mazowieckiem, Wydział Prewencji i Nieletnich
5. Posterunek Policji w Sokołach
5. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wys. Maz.
6. Sąd Rodzinny i Nieletnich w Wysokiem Mazowieckiem

PRZEWIDYWANE EFEKTY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

W wyniku zastosowania szkolnego programu profilaktyki:

UCZNIOWIE:

- Zmniejszy się wskaźnik występowania agresji i przemocy
- Posiadą wiedzę na temat uzależnień i ich negatywnych skutków
- Będą dostrzegali swoje mocne strony
- Będą asertywni i tolerancyjni
- Będą prowadzić zdrowy i aktywny styl życia
- Będą przestrzegać zasad bezpieczeństwa w szkole, w ruchu drogowym oraz w gospodarstwie domowym

RODZICE:

- Usystematyzują swoją wiedzę na temat uzależnień, mechanizmów agresji i przemocy
- Zwiększy się ich świadomość, jakie znaczenie ma prowadzenia zdrowego stylu życia (ruch, racjonalne odżywianie) dla prawidłowego rozwoju młodego człowieka
- Będą potrafili skorzystać ze wsparcia instytucji specjalistycznych w rozwiązywaniu problemów rodzinnych

NAUCZYCIELE/ WYCHOWAWCY

- Podwyższą swoje kompetencje wychowawcze i profilaktyczne
- Wychowawca na każdy rok szkolny opracuje na podstawie SPP plan działań profilaktycznych dla swojej klasy, w którym uwzględni zadania, sposoby realizacji, formy i metody pracy.

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Szkolny Program Profilaktyki będzie poddany ewaluacji na zakończenie każdego roku szkolnego poprzez diagnozę wybranych obszarów. Podstawową formą ewaluacji będą:

- Ankiety skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców
- Obserwacja zachowań uczniów
- Wywiad z pracownikiem OPS
- Obserwacje prowadzone przez dyrekcję szkoły
- Metody socjometryczne

Opracowanie: Zespół ds. modyfikacji Szkolnego Programu Profilaktyki w składzie:

Mirosława Zdrodowska – pedagog szkolny

Sylwia Bućko – nauczyciel j. angielskiego

Bożena Kurzyna – nauczyciel bibliotekarz

Danuta Zajkowska – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej